

K UPLATNĚNÍ AUTORSKÉHO ZÁKONA VE VÝPOČETNÍM STŘEDISKU

Dnem 1. června 1990 nabyl účinnosti zákon č. 89/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon - AZ). Pro občany ČSFR, přicházející do styku s programy počítačů, spočívá význam novely AZ v tom, že do předmětu ochrany zahrnuje počítačové programy (PP), pokud splňují pojmové znaky děl podle tohoto zákona. Názor, které programy to jsou, se ustálil na interpretaci, že je to většina. Je tedy na všech, kteří se problematikou zabývají, aby se seznámil i s AZ a uplatňovali jej v každodenní praxi tak, aby nedocházelo ku konfliktním situacím spadajícím svou závažností do oblasti práva trestního. Zde může jít o trestné činy neoprávněného užití cizí věci, krádeže, nekalé soutěže, zpronevěry, poškození autorských práv autora (spoluautorů) nebo podnikatele, podvodu, neoprávněného podnikání a jiných.

Prudký rozvoj počítačové techniky a její průnik do mnoha oborů lidské činnosti svědčí o tom, jak velká je působnost AZ. Sám jsem se k problematice AZ dostal jako pracovník výpočetního střediska. Nemám právnické vzdělání, ani právnickou pomoc v bezprostředním dosahu. Čtu tedy výklady autorského zákona v časopisech, diskutuji a studuji zákony č. 103, 247 a 309/1990 Sb., 23, 227 a 228/1991 Sb. Tento příspěvek je pouze odrazem úrovně mého pochopení AZ.

Ve svém článku chci zaměřit pozornost čtenáře na uplatnění AZ ve VS, kde se PP tvoří, registrují, užívají, zveřejňují a z VS dále šíří. Uplatňují se tu následující vztahy a pochopitelně jejich kombinace:

- Mezi VS a dodavateli PP (tento vztah nemusí být zdrojem konfliktů, pokud je uzavřen a dodržován písemný smluvní akt, který obě strany zavazuje k dohodnutému plnění).

- VS k PP nabytým v minulosti dělím na:

- PP držené legálně (ty by neměly být zdrojem střetů, byla-li dodržena výše uvedená podmínka),

- PP držené nelegálně (šíření PP ve značné míře probíhalo živelně; docházelo k poškození vlastních autorských práv; držení PP nabytých v minulosti nelegálně by mělo být impulsem k úvaze, zda je potřebné PP dále držet, nebo se lze bez nich obejít; potom buď nákupem legalizovat jejich dosavadní držení, nebo od dalšího držení upustit).

- VS a tvůrce PP, který tvoří PP pro svého zaměstnavatele (VS) za odměnu - slušné, plat apod. (vztah autora PP, který tvoří v pracovním poměru pro svého zaměstnavatele je na první pohled složitější, a proto jsem jeho vyjádření věnoval více péče a znázornil v tab*); chci